

GAZETA LWOWSKA

We Srodę

N^{ro}. 48.

26. Kwietnia 1820.

Wiadomości krajowe.

Z Łwowa. — C. K. Rząd krajowy Galicyjski wydał do ogłoszenia następujący

O k ó l n i k :

Względem ustanowienia składowych cen soli, w monecie konwencyjnej.

Najjaśniejszy Pan najwyższą uchwałą z dnia 15. Marca r. b. łącznie z innemi do wyciągania pieniędzy papierowych wyrachowanemi prawidłami finansowemi rozkazać raczył, także ceny soli do sprzedaży krajowej w Galicyi, dotąd w pieniądzach papierowych ustanowione, na monetę konwencyjną przemienić, i termin, od którego nowe ceny wprowadzone być mają, na dzień 1. Maja 1820. ustanowić.

Te zatem w monecie konwencyjnej wyrachowane ceny, podług których tak Wielicka i Bochnieńska sól kamienna, na wszystkich składach skarbowych, iako też warzonka, we wszystkich warzelnich (kokturach) dla konsumpcyi krajowej, a zatem z wyjęciem soli, na handel zagraniczny przeznaczony, i inż dawniej z ceną ograniczoną w monecie konwencyjnej położony, zaczawszy od 1. Maja 1820. przedawane być powinny. ogłaszają się Publiczności w taryfie złączonej, do wiadomości i zachowania z tym dodatkiem, że wprawdzie istający w Galicyi handel wolny solą, w skarbowych składach według cen taryfy kupioną, wewnątrz kraju ieszcze nadal w mocy swojej pozostać ma, lecz że wywóz soli galicyjskiej do drugich ościennych Prowincyi Austriackich, iak to: do Węgier, Siedmiogrodu i do Ślązka, również iak iak przywóz oney z zagranicy, bądź tłaowa za granicą wyrobioną, albo też z Galicyi dawniej tam wyprowadzoną była, na nowo zakazany zostaje, i że przeciw przestępcóm zakazu wprowadzenia soli według kontraktowych przepisów harnych bez przebaczenia postępować się będzie.

We Lwowie dnia 14. Kwietnia 1820.

(Następują podpisy).

T a r i f f a

Ceny soli w monecie konwencyjnej, wedle której w skutek najwyższego rozporządzenia z d. 15. Marca 1820. począwszy od 1. Maja 1820. przedawane będą w Galicyi, następujące gatunki Soli:

Nazwiska składów solnych	Gatunek Soli	Waga	Cena	
			Złr.	kr.
Toruwka pod Wieliczka i S. Troycy pod Bochnią	(Sol kamienna biała)	Cetnar	5	—
	(Sol kamienna zielona)	detto	4	48
	(deptanka)	detto	2	48
Kalwaryia	(Sol kamienna biała)	detto	5	21
	(Sol kamienna zielona)	detto	5	9
	(deptanka)	detto	3	9
w Starym Sączu	(Sol kamienna biała)	detto	5	36
	(Sol kamienna zielona)	detto	5	24
	(deptanka)	detto	3	24
Nagnańów	(Sol kamienna biała)	detto	5	24
	(Sol kamienna zielona)	detto	5	12
	(deptanka)	detto	3	12
we wszystkich Galicyjskich Zupach solnych	(Warzonka)	detto	3	18
	(.)	beczka		
	(detto)	ważka	4	38
w Zupie Raczyka na Bukowinie	(Szara sol czyli wymiotki z panwi)	Cetnar	1	8
	(Warzonka)	detto	3	18
	(Kamienna)	detto	2	44
	(Szara sol czyli wymiotki z panwi)	datto	1	8

Oto jest dokończenie Okólnika o truciznach chowaniu i przedarzy onych, przerwanego w Numerze 87/44 gazety.

8. Aby zaś każdemu wiadomo było, co według części II. Kodexu Kryminalnego ze trucizną uważać należy, i kto jest do sprzedaży trucizny wyłącznie opowazniony, tudzież które gatunki trucizny przy kupnie i sprzedaży usta-

(

wie niniejszey podlegają, przeto wyszczególniają się takowe niniejszemi i wiecej jako to:

Arszenik biały. Arsenicum album.
 Arszenik czerwony. Arsenicum rubrum.
 Arszenik żółty. Arsenicum citrinum.
 Złotokost. Auripigmentum.
 Kobalt, truczna na muchy. Cobaltum.
 Merkuryusz sublimowany gryzący. Mercurius sublim. corrosivus.
 Merkuryusz precypitowany biały. Mercurius praecipitatus albus.
 Merkuryusz precypitowany czerwony. Mercurius praecipitatus ruber.
 Masło spiglasowe. Butyrum antimonii.
 Skło spiglasowe. Vitrum antimonii.
 Królik czyli Królewski spiglas. Regulus antimonii.
 Korbięśny czyli Kolokwintyda. Cucumis colocynthis.
 Jagódki Indyjskie. Cocculi Indici.
 Sok makowy. Opium.

9. Że zaś oprócz tych trucznych jeszcze więcej Artykułów towarnych, które zdrowiu ludzkiemu dla swoich własności, szkodliwych w nieostrożnem użyciu niebezpiecznemi stać się, a dla wygody Publiczności przez handlujących towarami korzennemi i materiałami Kupców powszechnie bez własnego na to pozwolenia od Zwierzchności, przedawane być mogą, przeto jednak i te według danego przepisu w §. 4. i 5. Okólnika, pod karą prawem ustanowioną, od innych Artykułów handlowych oddzielone i chowane być muszą.

Te Artykuły są następujące:

Oley wityriolyczny. Oleum vel acidum vitrioli.
 Serwaser. Aqua fortis, acidum nitricum.
 Bleywas. Cerussa.
 Cukier i wapno ołowiane. Saccharum saturni.
 Wątroba spiglasowa. Hepar antimonii.
 Głeyta z srebra i ołowiu. Lythargyrum.
 Potaż. Pottassa.
 Cynber. Cinnabaris.
 Minią. Minium.
 Mlecznik. Gummi Euphobii.
 Gummi-guta. Gummiguttae.
 Żywica jalapy. Resina jalapae.
 Bób Ignacego. Faba Ignatii.
 Socznica czyli szkamonia. Resina scamonii.

10. Oprócz trucznych w §. 8. wyszczególnionych, mają Aptekarze jeszcze następujące medykamenta jako truczny według §. §. 4, 5, 6 i 7. Okólnik niniejszego pod karą także zagrożoną chować i zamykać, jako to:

Ocet ołowiany. Acetum lithargyri.
 Woda wawrzynowo - trześniowa. Aqua laur-cerasi.

Szaley z jego częściami i preparatami. Herba belladonnae.
 Gałęzie drzewa sabinowego. Frondes sabinae.
 Mlecznik wraz z proszkiem i tynkturą. Gummi euphorbii.
 Gummiguta z proszkiem. Gummi-guttae.
 Konitrudowy wyciąg. Extractum gratiolarum.
 Bielunowy wyciąg. Extractum hyoscyami.
 Soku makowego wyciąg i tynktura. Opium.
 Wyciąg z szaleju wielkiego. Extractum stramonii.
 Woda merkuryalna. Liquor mercurialis.
 Amoniak płynny. Amonia pura liquida.
 Oley z liścia brzośkwiniowego. Oleum fol. persicorum.
 Ole sabinowy. Oleum sabinae.
 Oxydul merkuryalny zawierający w sobie Amoniak. Oxydulum hydrarg. ammoniac.
 Oxydul merkuryalny czarny moskatowy. Oxyd. hydrarg. nigr. moscati.
 Oxydum merkuryalne czerwone. Oxydum hydrarg. rubrum.
 Oxymel gryspanowy. Oxymel aeruginis.
 Wąsytyna womitowy. Tarterus lixivae stibiatus.
 Tynktura z much Hiszpańskich. Tinctura cantharidum.
 Tynktura z kolokwintydy. Tinctura colocynthidum.

We Lwowie dnia 11. Stycznia 1820-
 (Następują podpisy.)

Z Wiednia dnia 15. Kwietnia. — Dnia dzisiejszego odbyły się tu dwudzieste drugie Obrady Zgromadzonych Pełnomocników Gabinetów Niemieckich, w gmachu C. K. taryney Kancellaryi Nadworney Stanu.

Wiadomości zagraniczne.

Hiszpania.

Względem krwawych wypadków zaszłych w Kadyxie na d. 10. z. m. zawierają pisma publiczne następującą wiadomość: „D. 7. Mares zbrali się tajemnie Officerowie morscy, i zgodzili się między sobą, ażeby połączyć się z przyjaciółmi Konstytucyi. Związek ten powiększył się w krótkce przez przystąpienie wielu Dowodców teyże broni i kilku Officerów artylleryi, udali się nakoniec do Jenerálnego Kapitana Villavicencio przybyłego na miejsce Jenerała Cisneras. Ten, zebrał ogólną Radę woienną, na której postanowiono, iż ponieważ stan rzeczy nie pozwala zostawać dłużej w/przesileniu, należy uwiadomić Jenerała Freyre jako Dowodcę naczelnego wojska Andaluzyjskiego i wezwać go, ażeby

skłonił się do życzeń powszechnych. Freyre podług swego zyczenia chciał uzyskać czasu, żądał dwa dni zwłoki, odmowiono mu tego, a d. 6. o godzinie 6 rano przybył do Kadyxu. Tegoż dnia zebrały się wojska na placu S. Antoniego; Jenerał Freyre otoczony władzami cywilnemi i wojskowemi oświadczył z ganku pałacu Królowey, iż dnia następującego, konstytucya będzie ogłoszona. Wystrzały z dział i dobrowolne oświecenie miasta były skutkami tego oświadczenia. Quiroga uwiadomiony był o wszystkim co się działo i wezwany urzędownie, aby przybył osobiście na mającą nastąpić uroczystość, którą zaraz i gazeta ogłosiła, wymieniając teży porządek i porządek. Jenerał Freyre wezwał także Konsulow obcych Mocarstw. Rano jeszcze wszystko było w spokoyności; wprowadzono dwóch gońców do Gubernatora. wystąnych od Quirogi, żądającego wprzódym nim przybędzie na tę uroczystość, by wyszło z miasta wojsko liniowe i zamek Puntalski iako teży warownie Cortadary oddane mu zostały. Środki te nie były nadto ostrożnemi; w tey chwili nslyszano bowiem wystrzał z broni, byli to żołnierze; którzy przy okrzykach: Niech żyje Król! zaczęli strzelać do Ludu; we wszystkich częściach miasta słyhać było ogień karabinowy. Lud biegł do zbrojowni ale tam już nie było broni. W pierwszych chwilach tego zamieszania padło wiele osób hańdey pici, kobiet i dzieci, pod morderczym żelazem sobie zastawionych żołnierzy; przywrócono nieco spokoyności dopiero około 5ty godziny wieczorem. Już w nocy z d. 10. na 12, żołnierze wycieńczeni z sił i osłabieni trunkiem zostawali w kossarach. Mieszkańcy się obwarowali. Atoli o godzinie 7mej rano panował się hałas dnia poprzedzającego. Wiele sblepów złotniczych i handlujących kleynotami zrabowano. Strażnicy ctowi połączyli się z wojskiem dopuszczając się największych bezprawiw. Więcej iak 1200 Indzi, padło ich ofiarą; niewiedzą jeszcze sprawców tak niespodziewanego zamieszania. D. 12. wydał Jenerał Valdes rozkaz dzienny dla przywrócenia porządku, a Officerowie cały dzień pracowali, ażeby żołnierzy utrzymać w postuśzeństwie; rozstraznienie między mieszkańcami a żołnierzami było wielkie, dzień następujący podobnie upłynął, bramy pozamykano i na ulicach nie było nikogo. D. 14. wydał Jenerał Valdes nowy rozkaz dzienny, którego treść zawierała, że Król przyjął Konstytucyą i postanowienie to kazał ogłosić wszystkim Władzom Królestwa. Lecz mieszkańcy niedowie-

rzali temu wiadomienia uzbierałi się skrycie; żołnierze zdzierali ie twierdząc, że jest fałszywe. Jaki to wszystko wezmie koniec? Pewna jest, że flotta ogłosiła Konstytucyą na wszystkich okrętach.

Stosownie do owych wypadków należy dodać iak to Monitor zawiera, iż podczas owych rozruchów żaden Francuz nie zginął, ani został raniony. Konsul Francuzki rozkazał Kapitanom okrętów, żeby swoich ludzi trzymali ściśle na pokładzie.

Dziennik Paryzki donosi, iakoby Mi na przeciwko rozkazom Dworu miał się kazać ogłosić Jenerałnem Kapitanem w Nawarze. Hrabi Abisbat stojący w Mancha ociąga się jeszcze uznać powagi Junty wzywającej go na próżno, ażeby wyruszył z swoiey główney kwatery. Ciudad-Real i przybył do Madrytu; osiągnął ón jeszcze do siebie wojsko brata swiego Józefa O'Donel, które przeciwko Riego działało, i stara się swey okolicy bydź naczelnikiem, Junta wysłała Jenerała do odebrania mu Dowodztwa i t. d. W Madrycie podług tych i podobnych wiadomości życzą sobie bardzo prędkiego zwołania Stanów (Cortes).

W Kartagienie ogłoszono Konstytucyę na d. 10. w Murcyi i Alicancie na d. 12. a to bez żadnych zamieszek.

Listy od granic Hiszpańskich, namieniają o nowych zaburzeniach w Walencyi, gdzie Lud namiętny chciał się gwałtem wedrzeć do zamku dla poymania Jenerała Elio. Władze miejscowe utrzymały go przecie na wodzy. Rozchodzi się nacowo wieść, że Elio otrzymał pozwolenie udania się do Neapólu.

R o s s y i a .

Oto jest całkowita osnowa Przełożenia Ministra spraw duchownych i oświecenia Narodowego, podanego Cesarzowi Rossyjskiemu względem oddalenia Jezuitów, z całej Rossyi i ustania tego z Zakonu w całym Państwie. (*Obacz N. 91st6 gazety naszej*), które dla szczupłości miejsca częściowo umieszczać będziemy:

„Prawami Państwa Rossyjskiego z dawnych czasów zabroniono było Jezuitom przebywać w Rossyi. Pomimo to iednak, oni znajdowali sposoby przedzierania się w iey granice pod różnemi pozorami. Dla czego Cesarz Piotr I. któremu wiadome były prawidła, iaktymi się oni rządziłi, w roku 1719 rozkazał: wszystkich Jezuitów z ich służącymi wysłać niezwłocznie ze wszystkich miast i ziem Rossyjskich, i Deklaracyą w tey rzeczy

przybie do drzwi kościoła Rzymsko-Katolickiego w Moskwie.

Z powrotem w roku 1772 krain Białoruskiego do Rossyi weszli do iey granic i mieszkający w nim Jezuiti. Wkrótce potem (w roku 1773) przez bullę Papięza Rzymskiego Klementa XIV., skasowane zostało Zgromadzenie Jezuitkie. Głowa Kościoła Rzymskiego, oświadczył, iż Zakon ten został pozbawionym wszystkich właściwych sobie obowiązków, godności i odznaczeń, wszystkich majątków, domów, szkół; kollegiów i innych zakładów; zniósł wszystkie statuta i ustawy dla niego wydane, a Członków ich zupełnie poddał, zarówno z Duchowieństwem świeckiem, Biskupom dyecezalnym. Lecz Jezuiti, znajdujący się w Rossyi, szukali protekcji u Cesarzowej Katarzyny II. przeciwko Papięzowi, uważanemu przez nich za widzialną głowę ich Kościoła. Katarzyna II. w nadziei, iż pozostałe od powszechnego zniesienia Członki tego Zakonu, zrzekłszy się wszelkich działań, przeciwnych cywilnemu porządkowi, które były przyczyną zniesienia ich Zakonu, poświęcą się jedynie wychowaniu na Białey Rossyi młodzi Rzymsko-Katolickiey, dla której mogliby być użytecznymi przez swoje oświecenie, gdyby to było oparte na miłości Chrześcijańskiej, dała im przytułek w Guberniach Białoruskich. Na Białey Rossyi dla Zakonu Jezuitkiego nie tylko zostawione były majątki nierochome, ale i jeszcze rozkazano od należących do nich włościan nie pobierać podatków skarbowych. Dawszy Zakonowi protekcją Katarzyna II. w roku 1774 wyrzekła uroczyście, iż ta protekcya trwać będzie dopóty tylko, dopóki Jezuiti nieprzestąpią granic zakreślonego ich obowiązku; a w 1782 Naywyżey rozkazała nawet raczyła, iż by prawidła Zakonu Jezuitkiego były przez nich zachowywane tylé tylko, ile mogą zgadzać się z prawami Państwa.

Okazawszy dobroczynną tolerancję dla Zgromadzenia, odrzuconego przez samego Papięza, naywyższego iego naczelnika, i przez wszystkie Mocarstwa Europy Rossya mogła się sprawiedliwie spodziewać, iż ono będzie wiernym iey, Monarsze i praw iey nienaruszany. — Skutek pokazał inaczej:

Naywyższemi Ukazami i przywilejami: 12. Grudnia 1772, 12. Maja 1774, 30. Grudnia 1778, 9. Stycznia 1780 i 17. Stycznia 1782 roku, rozkazano było Jezuitom, których Papięż przy kasacyi ich Zakonu poddał Biskupom dyecezalnym, zależeć od dyecezalnego ich Bisku-

pa; lecz oni, nie uznając inż Papięzkiey władzy, uchyłili się w Rossyi i od podlegania zwierzchności Duchowney; na osprawiedliwienie zaś swojego nieposłuszeństwa przytaczali Zakonne swe ustawy. Rządzący Senat ieszczu w roku 1782 oświadczył, iż Jezuiti, znaigo Naywyższe przepisw, któremi obowiązani są do podległości Arcybiskupowi Mohilewskiemu, rzeczywistemu Pasterzowi, i głównemu przełożonemu, nie powinni uchyłać się od tey, załeconey im podległości; i nie powinni przytak iasnie wyrażoney woli Monarszey (podług dawniejszey odczewy Prowincyała Jezuitkiego), przytaczać na swoię obronę wspomnianych od nich ustaw Jezuitkich.

W roku 1800 Jezuiti otrzymali pozwolenie utrzymywania nabożeństwa w Petersburgu w kościele Rzymsko-Katolickim. A przez naywyżey potwierdzony w dniu 12. Lutego 1769 roku regulament, pozwolono przy tym kościele mieć szkołę, w której mogła uczyć się sama tylko młodź Rzymsko-Katolickiego wyznania; ale Jenerał Jezuitki, pomnożywszy bez potrzeby liczbę Członków swego Zgromadzenia, utworzył kollegium, do którego zaczęli oni przyjmować młodź nie tylko różnych wyznań zagranicznych, ale i Kościoła Grecko-Rossyjskiego. Nie przestali na tem Jezuiti: wbrew przeciw Kardynałnym prawom Państwa, ośmielili się przez swe namowy nwozić poruczonych sobie wychowawców i innych ludzi, do Grecko-Rossyjskiego Kościoła należących, i nawracać ich do swego wyznania. — Nadto, korzystając ze sprawowania posług duchownych parafialnych, i z najmowania obszernych domów kościelnych ciesząc się dochodami, z których nikomu nie zdawali rachunku, przepisanego regulamentem i Naywyższym Ukazem z dnia 14. Maja 1801. roku, i odbierając znaczna płacę za utrzymanie pensjonarzów, nie tylko nie oswobodzili kościoła od dawniejszych iego długów, ale nadto nowemi go obciążyli. Wszystko to, służąc za przekonywający dowód naruszenia praw Państwa, stało się pobudką dla Waszey Cesarskiej Mości, ku ochronieniu panującego Kościoła, do wydania w r. 1815. Ukazu, przez który Jezuiti wystani z Petersburga i zabroniony im wstęp do obu stolic. Chcąc zaś Wasza Cesarzka Mość przyteżyć się do dobrego bytu tutejszego Rzymsko-Katolickiego Kościoła, Naywyżey rozkazała raczyła w roku 1818 zapłacić ze Skarbu swego długi do 200,000 rubli wynoszące.

(Ciąg dalszy nastąpi.)